

Наїзд на транспортний засіб	68	-9,3	3%	2	-81,8	1%	81	-29,6	3%	2,9
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Наїзд на перешкоду	186	-21,2	8%	31	-22,5	15,7%	224	-28,9	8%	16,7
Наїзд на пішохода	1169	-9,4	47,2%	101	-18,5	51,3%	1137	-8,6	39,3%	8,6
Наїзд на велосипедиста	38	-28,3	2%	4	+300	2%	34	-35,8	1%	10,5
Наїзд на гужовий тр.	0		0%	0		0%	0		0%	
Наїзд на тварину	59	-7,8	2%	0		0%	66	+3,1	2%	0
Падіння пасажира	1	ріст	0%	0		0%	1	ріст	0%	0
Падіння вантажу	0		0%	0		0%	0		0%	
УСЬОГО	2475	-12,5	100%	197	-15,5	100%	2896	-15,8	100%	8,0

Висновок. Аналіз статистичних даних показав, що в 2010 році кількість дорожньо-транспортних пригод (ДТП) в м. Києві зменшилася на 14,4% в порівнянні з попереднім 2009 роком. Разом з тим, кількість ДТП з постраждалими зменшилась на 355, що свідчить про динаміку зниження на 12,5%.

Література

1. *Гаранський О.В., Солодуха М.В.* «Статистичний збірник».
2. *Міністерство транспорту та зв'язку* «Державна політика у сфері безпеки наавтомобільному транспорті» -Київ: 2006.- 32 с.

УДК 656.13

ФУНКЦІЇ ТА МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ПАСАЖИРСЬКИМИ ПЕРЕВЕЗЕННЯМИ

Грисюк Ю.С., кандидат економічних наук
Лабута А.В.

Постановка проблеми. В результаті економічних перетворень, існуюча раніше практика господарчих відносин, в основу якої були покладені принципи плановості та централізації управління, вступила в протиріччя з сучасними ринковими відносинами і цілями громадського розвитку. Необхідність створення нової системи управління відбилась на всіх рівнях економіки, не оминувши і галузь громадських пасажирських перевезень.

Зміни в галузі пасажирських послуг, які виражаються в переорієнтації ринка на споживача, зумовили необхідність застосування нових управлінських стратегій при організації функціонування пасажирського транспорту. Це потребує впровадження нових якісних, гнучких систем управління, які здатні оперативно реагувати на швидкозмінні умови існування та пріоритети споживачів послуг – пасажирів.

Управління пасажирськими перевезеннями є необхідною умовою для ефективного функціонування галузі. В наш час громадський пасажирський транспорт без ефективного управління не в змозі здійснювати свою основну функцію – якісно обслуговувати населення, забезпечуючи мінімальні витрати часу на поїздку з мінімальною вартістю послуг.

Основні цілі статті. Визначити основні функції та методи управління системою громадського пасажирського транспорту в сучасних умовах ринкових відносин.

Основна частина.

Управління складається з прийняття та реалізації комплексу технічних, економічних, технологічних, організаційних та інших рішень. При цьому вибираються виробнича і організаційна структури, розраховуються об'єми перевезень та додаткових послуг, оптимізується рухомий склад та маршрутна система, визначається тарифна політика.

Будь-яке управління складається з трьох основних складових: об'єкт управління (тобто, те чим управляють), суб'єкт управління (той, хто управляє) та зовнішнє середовище. Всі складові управління слід розглядати з точки зору системного підходу. (Рис.1).

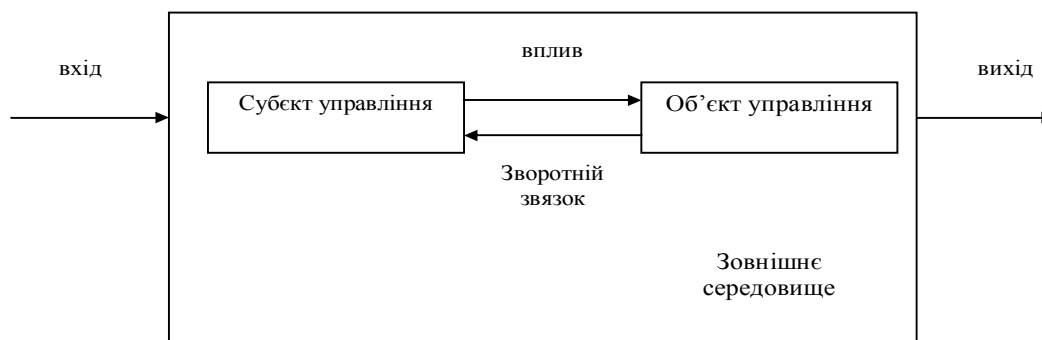

Рис. 1. Системний підхід до управління

У випадку управління громадськими пасажирськими перевезеннями об'єктом управління є цикл виробництва транспортних послуг, який складається з забезпечення підприємства ресурсами, технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів, а також сам процес перевезення пасажирів.

При управлінні підприємствами транспортної галузі необхідно враховувати її особливості, а саме:

- Перевезення пасажирів має велику соціально-політичне значення;
- Необхідність в перевезеннях є змінною і залежить від різних зовнішніх факторів, що збільшує роль і необхідність диспетчерського управління;
- Послуги по перевезенню неможливо виробляти наперед чи накопичувати, вони використовуються безпосередньо в момент виробництва послуг, що підвищує вимоги до управління якістю перевезень;
- Громадські перевезення здійснюються з залученням бюджетних коштів для компенсації перевезень пільгових категорій громадян, що потребує спеціального фінансування перевізників і контролю над витратами коштів;
- Основний виробничий процес відбувається за межами території підприємства, що потребує підвищення вимог до контролю на маршруті і використання засобів диспетчерського та виробничого зв'язку;
- Транспортні засоби є джерелом підвищеної небезпеки, в зв'язку з чим питання безпеки перевезень має найважливіше значення;
- Попит на перевезення має істотні коливання по годинам доби, дням тижня, сезонам, що потрібно враховувати при управлінні маркетинговою політикою;
- Транспортна галузь при певних умовах схильна до монополізації, в зв'язку з чим необхідний спеціальний управлінський механізм, який буде заміщати конкурентні регулятори та регулювати взаємодію муніципалітету та перевізників;
- Пасажирський транспорт є важливим елементом для забезпечення рятувальних робіт в надзвичайних ситуаціях.

Характеристика загальних функцій управління громадським транспортом представлена в Таблиці 1.

Таблиця 1

Характеристика функцій управління громадським пасажирським транспортом

Функція	Характеристика (приклад)
Організація	Встановлення вихідного стану суб'єкта управління (формування організаційної структури управління підприємством)
Ціль	Встановлення цілей управління і бажаного стану об'єкта управління (постановка задачі досягнення певної регулярності руху транспорту)
Керівництво	Розпорядчі дії по передачі керівниками вказівок для виконання (вказівка про підготовку транспорту до технічного огляду)
Прогнозування	Встановлення очікуваних станів об'єкта управління (визначення очікуваного виконання плану збору виручки)

Планування	Розробка програм впливу на об'єкт управління і визначення необхідного для цього ресурсного забезпечення (складання плану розвитку маршрутної системи на рік)
Контроль	Отримання інформації про поточний стан об'єкта управління для оцінки досягнення поставлених цілей і подальшого регулювання (спостереження за регулярністю руху транспорту на маршруті)
Регулювання	Коригування фактичного стану об'єкта управління у відповідності з виявленим відхиленням від бажаного стану (випуск на маршрут резервного рухомого складу замість несправного)
Координація	Узгодження інтересів різних складових частин системи управління, що мають самостійні цілі та інтереси (узгодження інтересів організацій автобусного і міського електричного транспорту по спільній експлуатації кінцевої зупинки маршрутів)
Облік і аналіз діяльності	Систематизація даних, отриманих при контролі, і встановлення закономірностей і причин виникнення відхилень від намічених цілей і станів об'єкта управління (ведення облікової документації і аналіз виробничо-господарської діяльності).

Суб'єктами управління на транспорті виступають органи державної та місцевої влади, громадські організації та перевізники.

Зовнішнє середовище може включати в себе наступні фактори: площа міста, чисельність мешканців та їх рухомість, наявність виробничих підприємств, сезонність та інше.

Управління на транспорті реалізується за допомогою сукупності методів, які можна розділити на прямі та непрямі.

Дія прямих методів основана на безпосередньому впливі суб'єкта управління на об'єкт управління. Найбільш поширеними прямими методами є адміністративні, що засновані на відносинах «керівник-підлеглий», вони використовуються для регулювання відносин, що виникають всередині підприємств міського пасажирського транспорту між структурними підрозділами та окремими працівниками, також відносин підприємств-перевізників з органами державного та місцевого управління.

Дія непрямих методів заснована на непрямому впливі на об'єкт управління, тобто коли суб'єкт управління впливає на середовище, зовнішні умови чи відносини з суб'єктом управління, утворюючи тим самим підґрунтя для самостійної появи необхідних змін в об'єкті управління. Найбільше застосування знайшли економічні методи, дія яких заснована на економічних інтересах. Економічні методи використовують для регулювання відносин адміністративно незалежних один від одного суб'єктів управління. (Рис.2).

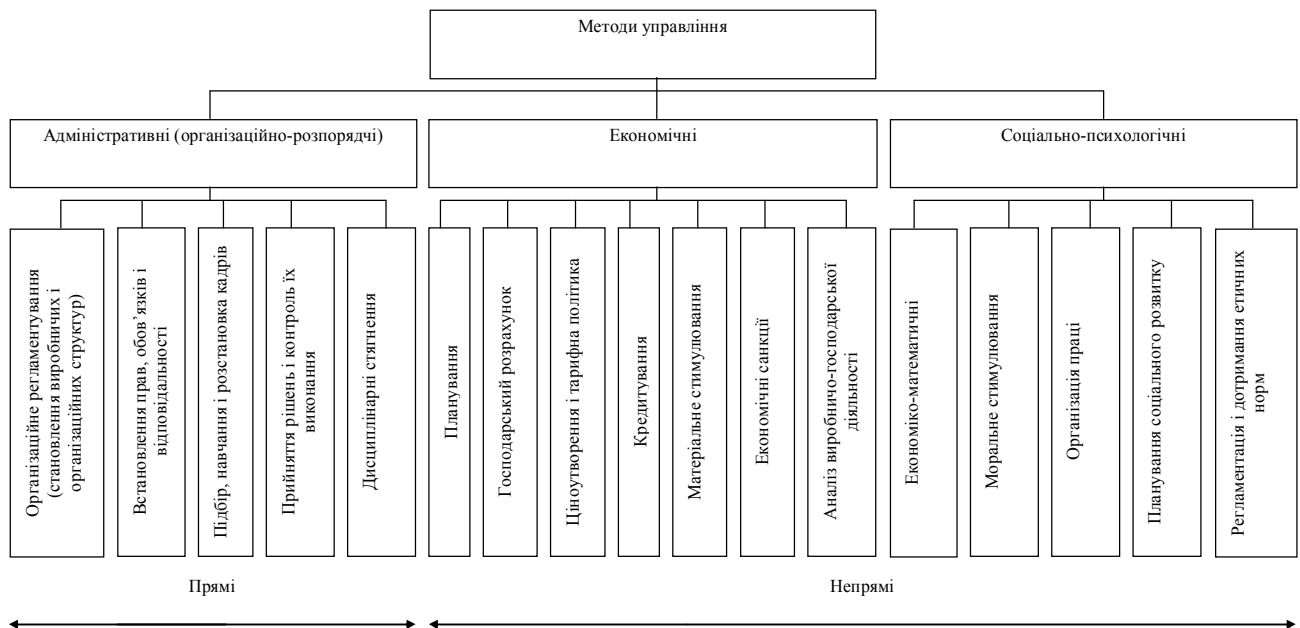

Рис. 2. Основні методи управління

На сучасному етапі функціонування транспорту, основна діяльність та управління мають бути направлені на забезпечення потреб споживачів послуг з заданим рівнем якості та мінімальними витратами, які є основною ціллю управління системою міських пасажирських перевезень.

Висновки. В статті висвітлені основні складові системи управління пасажирськими перевезеннями, а саме висвітлена класифікація методів управління, функцій управління та їх характеристик.

Література

1. *Блатнов М.Д.* Пассажирские автомобильные перевозки М. Транспорт, 1981 г. 198с.
2. *Гудков В.А., Миротин Л.Б.* Технология, организация и управление пассажирскими автомобильными перевозками: Учеб. для вузов. – М.: Транспорт, 1997 г.
3. *Громов Н.Н.* Управление на транспорте. – М.: транспорт, 1990 г.
4. *Спирин И.В.* Организация и управление пассажирскими автомобильными перевозками: Учебник. – М. Издательский центр «Академия», 2003 г.